

Raadsinformatieavond Isoleren & Aardgasvrij

2 september 2026

Agenda

- 19:30 Opening door wethouder Bé Schollema
- 19:35 Presentatie Warmteprogramma
- 20:00 Vragenronde
- 20:20 Pauze
- 20:30 Presentatie Isolatieaanpak Westerkwartier
- 20:55 Vragenronde
- 21:15 Afsluiting door wethouder Bé Schollema
- 21:20 Einde programma

Opening

Bé Schollema - wethouder

Warmteprogramma Westerkwartier 2026-2035

Helene Klein – beleidsmedewerker warmtetransitie

Warmteprogramma: doel en uitgangspunten

Wat is het?

- Wettelijk programma onder de Omgevingswet, eind 2027 verplicht
- Geeft per dorp en wijk richting naar aardgasvrij in 2050
- Kijkt tien jaar vooruit en wordt iedere vijf jaar geactualiseerd
- Verbindt isolatie, individuele oplossingen en mogelijke warmtenetten

Hoe maken we keuzes?

- Samen met inwoners
- Haalbaar en betaalbaar
- Duurzaamheid staat voorop
- Kansen benutten
- Stap voor stap

We geven richting

Van voorbereiding naar definitief Warmteprogramma

1 Voorbereiding afgerond

- Bronnenanalyse
- Inwonersenquête
- Klankbordgroep
- Raad en college

2 Ontwerp doorlopen

- Bronnenstrategie
- Multi-Criteria Analyse en conceptkeuzes
- Stakeholdergesprekken
- Raad en college
- Ter inzage legging en zienswijzen

3 Nu bijna definitief

- Nota van zienswijzen
- Ambtshalve wijzigingen
- Uitvoeringsparagraaf

4 Vervolg

- Besluitvorming
- Publicatie in Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
- Start uitvoering en monitoring

Aanwijsbevoegdheid

- “ De Wet gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie (WgiW) geeft gemeenten de mogelijkheid gebieden eerder dan 2050 aardgasvrij aan te wijzen
 - Zorgvuldig uitvoeringsplan
 - Ruime voorbereidingstermijn van minimaal acht jaar
 - Bewoners houden keuzevrijheid voor een aantoonbaar gelijkwaardige duurzame oplossing
- “ Een voornemen tot aanwijzing wordt eerst in het warmteprogramma opgenomen en daarna gebiedsgericht onderbouwd in een uitvoeringsprogramma
 - Besluit door wijziging van het Omgevingsplan (bevoegdheid raad)

Westerkwartier wijst nu geen gebieden aan

- “ Inzetten aanwijfsbevoegdheid is een keuze
- “ Collectieve projecten zijn nog niet concreet genoeg; eerst haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak
- “ Het warmteprogramma bevat wél een kader voor een toekomstige afweging:
 - Mogelijke inzet bij een collectieve warmteoplossing waarbij onvoldoende deelname is voor financiële haalbaarheid, terwijl een ruime meerderheid meedoet
 - Mogelijke inzet als er bestaande afspraken over aardgasvrij zijn (zoals MOL-dorpen)
- “ Nieuwe integrale afweging bij het volgende warmteprogramma in 2030; zo nodig eerder bijstellen

Wat inwoners ons meegaven

- “ Twee metingen: 719 reacties (juni 2025) en 607 reacties (december 2025)
- “ 65% was al bezig; kosten, beleid en techniek blijven drempels
- “ Hulp blijft nodig
 - Subsidie 57% / 53%
 - Inzicht 42% / 42%
 - Persoonlijk advies 31% / 44%
- “ Aanwijzen blijft gevoelig; de vraagstelling verschilde
 - 1^e meting: 40% voor, 34% tegen en 25% neutraal
 - 2^e meting: 61% steunt nog niet aanwijzen; 15% is het oneens
 - In beide groepen moeite met inzet van 'dwang'
- “ Ook voor vervolgstappen is het draagvlak verdeeld
 - Later aanwijzen: 33% eens en 37% oneens
 - Buurtoplossing: 34% eens, 32% neutraal en 26% oneens

Bronnenanalyse

- “ Multi-Criteria Analyse
- “ Basis: PBL startanalyse
- “ Verrijkt met extra input
 - Hogere isolatiegraad (door Nij Begun)
 - Logische wijkindeling
 - Meenemen uitgevoerde onderzoeken
 - Afweging van de laagst maatschappelijke kosten
- “ Bronnenanalyse
 - Volledig elektrische warmtepomp
 - MT of (Z)LT-warmtenet
 - Hybride warmtepomp met klimaatneutraal gas
- “ De uitkomst geeft richting; woningeigenaren blijven binnen de regels vrij om anders te kiezen

Welke warmteoplossingen zijn kansrijk in Westerkwartier?

Volledig elektrische warmtepomp

- Lucht-water- of bodemwarmtepomp; de keuze ligt bij de woningeigenaar
- Middelgrote kernen en nieuwbouwwijken
- Delen buiten de warmtenetzoekgebieden

MT- of (zeer)lagetemperatuurwarmtenet

- Woningen worden aangesloten op een collectief warmtesysteem
- Uitbreiding van het bestaande warmtenet in Marum
- Zoekgebieden: Grootegast, Leek, Tolbert en Zuidhorn

Hybride warmtepomp met klimaatneutraal gas

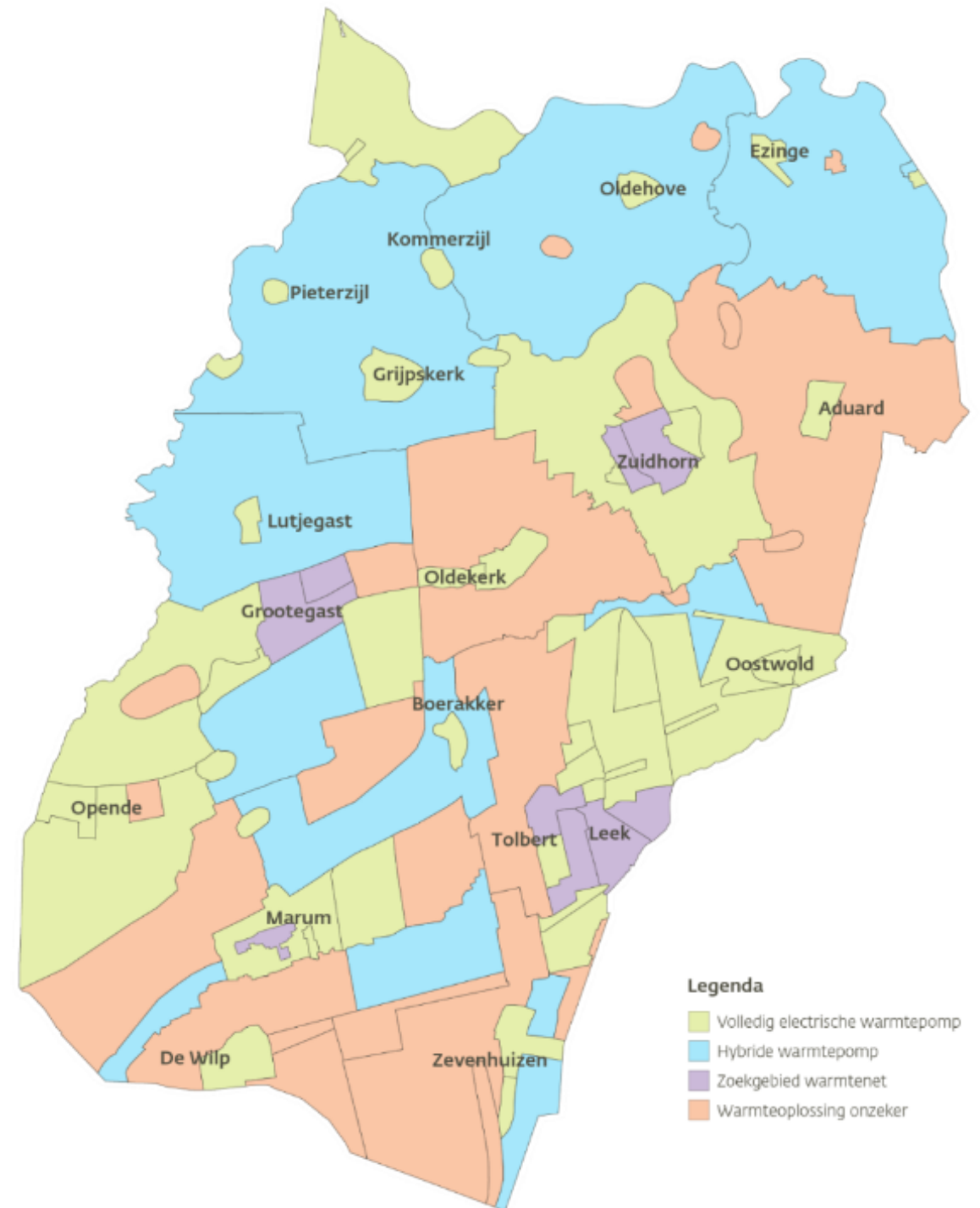
- De warmtepomp levert het grootste deel van de warmte; gas is alleen nodig op piekmomenten
- Als volledig elektrisch niet haalbaar is
- Vooral in het buitengebied en historische kernen

Warmteoplossing nog onzeker

- Keuze hybride of volledig elektrisch nog niet bepaald
- Afhankelijk van isolatieniveau en kosten gasaansluiting
- Opnieuw bepalen bij het volgende Warmteprogramma

Overzicht meest kansrijke warmteoplossingen

Meest kansrijke warmteoplossing	WEQ	Buurten
Volledig elektrische warmtepomp	15.083	34
Volledig elektrische warmtepomp in buurten met warmtenet	5.643	7
Zoekgebied warmtenet	6.912	7
Hybride warmtepomp met klimaatneutraal gas	1.098	11
Warmteoplossing onzeker	3.923	24
Totaal	32.659	

Netcongestie vraagt om flexibele planning

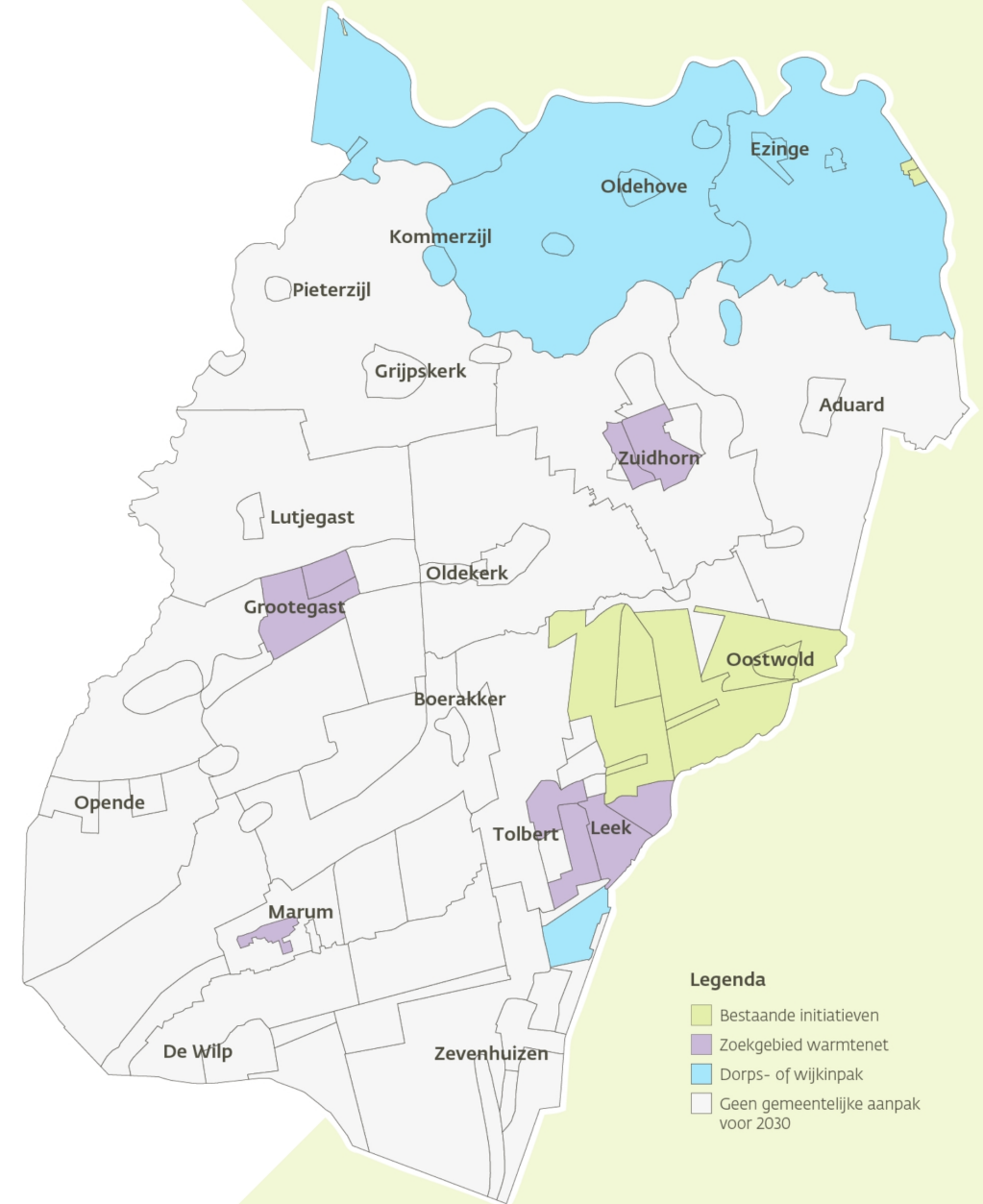
- “ Aanpak in het warmteprogramma
 - Eerst isoleren; elektrificeren waar het net dit aankan
 - Start in wijken met beschikbare of al verzwaarde capaciteit
 - Stem verwachte ontwikkelingen vroeg af met de netbeheerder
- “ ACM-kader vanaf 1 juli 2026
 - Ook kleinverbruik kan bij schaarste op een wachtlijst komen
 - Daarom blijft de planning flexibel

Planning warmteprogramma

- “ Huidig warmteprogramma kijkt naar periode 2026-2035
 - Uitvoering focus op periode tot 2030
 - Niet verplicht van aardgas af, wél starten met route naar aardgasvrij
- “ Hele gemeente: Inzetten op isoleren (Isolatieaanpak Westerkwartier)
- “ Bestaande initiatieven
 - Prioriteit aan gebieden waar initiatieven al aan de slag zijn
 - Continueren van eigen projecten
- “ Zoekgebieden collectieve oplossingen
 - Verkennen/onderzoeken van mogelijkheden
- “ Overige geschikte wijken
 - Geen scenario hybride met klimaatneutraal gas
 - Enexis gaat binnen 5 jaar het net verzwaren
 - Toepassen van afwegingscriteria om 2 voorbeeldwijken te selecteren (één met lage eindgebruikerskosten en één met kleinste isolatieopgave)

Planning

- “ Continueren lokale initiatieven
 - Garnwerd
 - MOL-dorpen
 - Warmtenet Marum
- “ Zoekgebieden warmtenet
 - Grootegast
 - Leek
 - Tolbert
 - Zuidhorn
- “ Wijk-/dorpsaanpak
 - Kommerzijl
 - Oostindie
- “ Gebiedsaanpak
 - Middag-Humsterland

Wat inwoners de komende jaren merken

Voor iedereen

- Duidelijke informatie per dorp en wijk
- Isolatiecampagne, inloopmomenten en advies
- Leningen en subsidies beter vindbaar
- Jaarlijkse voortgang zichtbaar

Gerichte ondersteuning

- Extra hulp voor inwoners met lagere inkomens
- Aandacht voor huurders, ouderen en VvE's
- Aanpakken voor buitengebied en gespikkeld bezit
- Koppeling met Nij Begun

In prioritaire gebieden

- Samen plannen maken met inwoners
- Haalbaarheid warmtenetten onderzoeken
- Start uitvoering waar dat kan
- Nog geen inzet van de aanwijsbevoegdheid

Uitvoering

- “ Afhankelijk van capaciteit, tempo netverzwaring en deelname van inwoners
- “ Het realiseren van de ambities vraagt meer capaciteit
- “ Extra inzet nodig op:
 - wijk- en gebiedsaanpakken
 - kwetsbare huishoudens
 - communicatie richting inwoners
- “ Beschikbare subsidies en tijdelijke middelen worden zoveel mogelijk benut voor extra capaciteit

Vervolg

- “ Besluitvorming door het college
- “ Publicatie in het Digitaal Stelsel Omgevingswet
- “ Uitvoeringskeuzes uitwerken in afzonderlijke voorstellen
- “ Jaarlijks rapporteren via het Programma Duurzaamheid
- “ Volgende integrale actualisatie in 2030

Vragenronde

Pauze

Wij zijn zo weer bij u terug

Raadsactiviteit 2026 Isolatieaanpak Westerkwartier

Iris de Haan – Projectleider isolatieaanpak

Wat is de isolatieaanpak van Nij Begun?

Nij Begun

Compensatie voor
gaswinning

NIJ BEGUN

Ons Nij Begun
maken we samen

Isolatieaanpak
Westerkwartier

Doel isolatieaanpak

“

Het doel van de extra bijdrage is om woningen (zowel koop- als huurwoningen) die qua energiezuinigheid nog te wensen overlaten te verbeteren, zodat deze woningen in 2035 qua isolatie klaar zijn om van het aardgas af te gaan.

”

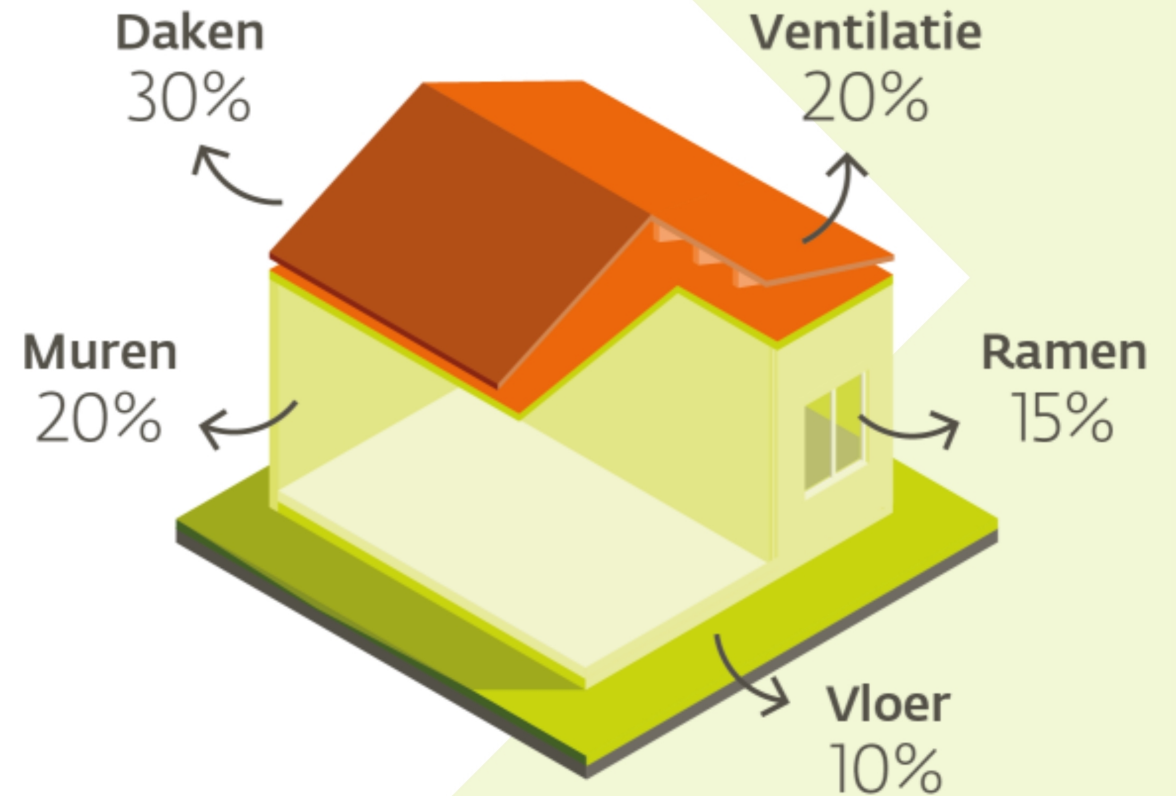

Nij begun

Op weg naar erkenning,
herstel en perspectief

Wanneer is uw woning goed geïsoleerd?

- “ Geschikt om te verwarmen zonder aardgas
- “ Woningen gebouwd na **1 juli 2012** zijn al goed genoeg geïsoleerd

Voor wie is de subsidie?

De isolatiesubsidie is voor:

Woningeigenaren in de provincie Groningen en de Drentse gemeenten Noordenveld, Aa en Hunze en Tynaarlo

Ook voor:

- “ Vereniging van Eigenaren (VvE)
- “ Woonvereniging
- “ Wooncoöperatie
- “ Monument
- “ Woonboot
- “ Woonwagen
- “ Particuliere verhuurder

Hoeveel subsidie kunt u krijgen?

Voor inwoners van Westerkwartier geldt:

- “ 50% vergoeding tot maximaal € 20.000,-
 - Inclusief ISDE subsidie

Inkomen tot **140% sociaal minimum?**

- “ Dan krijgt u een volledige vergoeding tot maximaal € 40.000,- en € 1.000,- voor afwerking van isolatie.
 - Inclusief ISDE subsidie

Inkomen tot 140% sociaal minimum?

Soort huishouden	Jaarinkomen 2024	Jaarinkomen 2025
Alleenstaand	€ 27.062,-	€ 28.805,-
Gehuwd (of gelijkgesteld)	€ 38.130,-	€ 40.258,-

(Bruto bedragen, inclusief vakantiegeld)

Recente inkomensverklaring

“ Er wordt gekeken naar uw meest recente inkomensverklaring

Inkomensverklaring nodig bij subsidieaanvraag

“ Via DigiD aanvragen bij Belastingdienst

Isolatieplan

- “ Is gratis en vrijblijvend
- “ Uitgangspunt is het goed genoeg isoleren en ventileren van de woning
- “ Meest kostenefficiënte set aan maatregelen
- “ Voor woningen gebouwd vanaf 1 januari 1992 is het isolatieplan verplicht
- “ In woningen gebouwd tot en met 31 december 1991 mag tot € 10.000,- (incl. BTW) zonder isolatieplan worden begonnen met isoleren

Isolatieadviseurs

- “ Uw woning is gebouwd op of na 1 januari 1945?
 - U maakt een afspraak met een isolatieadviseur B(asis)

- “ Uw woning is gebouwd vóór 1 januari 1945?
 - U maakt een afspraak met een isolatieadviseur U(itgebreid)

- “ Uw woning is een Rijks-, Provinciaal of gemeentelijk monument?
 - U maakt een afspraak met een **monumentenregisseur**

Isolatieondersteuning

- “ Gratis hulp en ondersteuning:
één aanspreekpunt voor hulp van A tot Z
- Aanvragen isolatieplan
 - Uitkiezen van maatregelen
 - Aanvragen subsidies
 - Kiezen uitvoerder uit het bedrijvennetwerk

regionaal
energieloket

Isolatieaanpak Westerkwartier

Wij zijn Westerkwartier

Isolatieaanpak Westerkwartier

NIJ BEGUN

Geld voor
woningisolatie

**NATIONAAL
ISOLATIE-
PROGRAMMA**

Nóg meer geld voor
woningisolatie

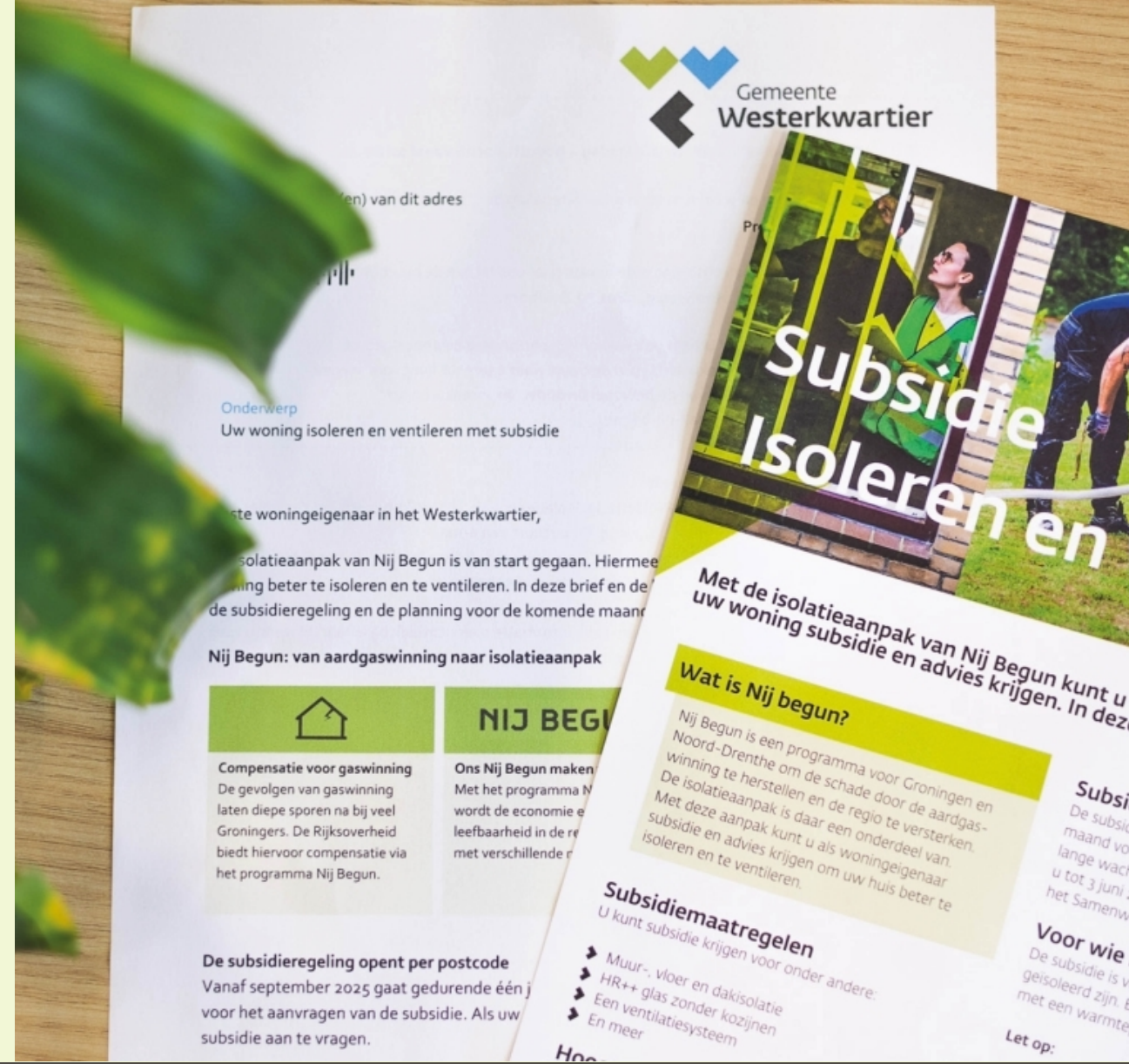

Isolatieaanpak
Westerkwartier

Doel isolatieaanpak Westerkwartier

Alle Westerkwartierders informeren en betrekken bij de isolatieaanpak

- “ Conform de programmatische aanpak en doelstelling vanuit Nij Begun
 - Planning t/m 2027
- “ Conform de doelen van het Nationaal Isolatieprogramma
 - 1 isolerende maatregel uitvoeren in de slechtst geïsoleerde woningen
 - Totaal 4.994 woningen
- “ Conform de doelen uit het Programma Duurzaamheid
 - In 2035 zijn alle woningen in Westerkwartier tot de standaard voor woningisolatie geïsoleerd
 - 2.500 huishoudens in energiearmoede geholpen

Isolatieaanpak Westerkwartier

Aanvullend communicatie- en activatiepakket op
aanpak Nij Begun

- “ Communicatiematerialen
- “ Gemeentelijke subsidieregeling
- “ Financieel advies
- “ Standaard aanpak
- “ Collectieve inkoopactie voor glas en isolatie
- “ (subsidie) dorps-isolatieaanpakken

Subsidie isolatieaanpak Westerkwartier

Extra gemeentelijke subsidie bovenop de subsidie van de isolatieaanpak Nij Begun

- “ Dekt 25% van de kosten tot maximaal € 5.000,-
- “ Inkomen van 140,1% tot 200% van het sociaal minimum

Soort huishouden	Jaarinkomen 2024	Jaarinkomen 2025
Alleenstaand	€ 27.063,- tot € 38.660,-	€ 28.806,- tot € 41.161,-
Gehuwd (of gelijkgesteld)	€ 38.131,- tot € 54.472,-	€ 40.259,- tot € 57.517,-

Leningen

Fonds Wonen Westerkwartier

- “ 1,7% rente
- “ Stimuleringslening
- “ Verzilverlening

Nationaal Warmtefonds

- “ Rentevrije lening voor verzamelinkomen tot € 60.000,-
- “ Daarboven marktconforme rente

Financieel advies

Gemeente werkt samen met ervaren financieel adviseurs

- “ Brondijk Financieel Advies
- “ Bats Financieel Advies
- “ Gratis en vrijblijvend advies over financiering
- “ Adviseur kijkt mee naar mogelijke subsidies en leenvormen
- “ Handig als bewoner het isolatieplan al heeft

Wat hebben we toe nu toe gedaan?

De Standaard Aanpak

- “ Bewonersbrief
- “ 17 informatieavonden
- “ 57 inloopspreekuren

Informatieavonden

- “ Per cluster van dorpen georganiseerd
- “ Gemiddeld per avond 65 aanwezigen
- “ Opkomst van 6% (na correctie)
- “ Gemiddeld beoordeeld met een 8

Bingo

Informatieavond

Moet je btw betalen over het subsidiebedrag?	Hoe zit het met waterstof?	Kan de subsidiepot op?
Krijg je subsidie voor (triple glas) en kozijnen?	Ik heb een monumentale woning hoe zit dit?	Wat als ik heel lang moet wachten en de pot is leeg?
Wat als ik het niet eens ben met het isolatieplan?	Is dit dezelfde subsidie als waardevermeerdering?	Kan er pas een isolatieadviseur in maart langskomen?

Inloopsprekuren

- “ Opkomsten tussen de 1 en 30 bewoners
- “ Gemiddelde opkomst 8 bewoners
- “ Gespreksduur varieert van 10 tot 45 minuten
- “ Ruime tijd om eerste stappen te maken met bewoners
- “ Pas later gestart met evaluatieformulieren, beoordeling 8.2 gemiddeld

Subsidie dorps-isolatieaanpak

- “ 6 dorpen aangewezen
 - € 7.500,- subsidie per dorp
 - “ Pieterzijl
 - “ Grootegast
 - “ Ezinge
 - “ De Wilp
 - “ Grijpskerk
 - “ Opende
- “ 9 'vrije' plaatsen
 - € 15.000,- per dorp
- “ Samenwerking met GrEK, NMG en Buurkracht voor ondersteuning bij subsidieaanvraag

Dorpsaanpak Pieterzijl

Het eerste dorp naar de standaard voor woningisolatie?

- “ Brieven
- “ Informatieavond met compleet aanbod
- “ Inloopspreekuren
- “ Deur tot deur acties

- “ Aansluiten bij behoefte dorp

- “ Intensieve samenwerking met:
 - Regionaal Energieloket (isolatieondersteuner)
 - Adviesbureau
 - Isolatiebedrijf
 - Glaszetter

Lessen Pieterzijl

- “ Te veel partijen gecommuniceerd
- “ Deur tot deur acties zeer positief
- “ Iedereen op zijn eigen tempo

Lokale initiatieven

- “ Leek: plangebied Wolveschans
- “ Garnwerd: GAAF
- “ Ezinge, Feerwerd, Aduarderzijl: EFA
- “ Tolbert: werkgroep EC Tolbert
- “ De Wilp: Buurtteam De Wilp
- “ Marum: EC Marum
- “ Aduard: Buurtteam Aduard

Wat gaan we nog doen?

Wij zijn Westerkwartier

Diverse informatieavonden

Allen door lokale initiatieven georganiseerd:

- “ 8 september Garnwerd en Ezinge-Feerwerd
- “ 16 september Leek-Wolveschans
- “ 23 september en 4 november Tolbert
- “ 2 oktober Marum
- “ 5 november Aduard

Informatiemarkten

“ 9 oktober 2026: Zuidhorn,
gemeentehuis

“ 21 oktober 2026: Tolbert, de
Postwagen

Verschillende partijen aanwezig:

“ De isolatieondersteuner (REL)

“ Isolatiebedrijf en glaszetter

“ Isolatieadviseurs

“ Expert biobased isoleren

“ Financieel adviseur

“ Experts monumenten

“ En meer

Structurele inloopspreekuren

“ In de bibliotheken

- Marum (elke 1^e woensdag)
- Grijskerk (elke 2^e woensdag)
- Zuidhorn (elke 2^e woensdag)
- Grootegast (elke 3^e woensdag)
- Leek (elke 4^e woensdag)

A photograph of two women sitting at a dark wooden table in a modern interior. The woman on the left, with long blonde hair, is wearing a white top and has her arms crossed. The woman on the right, also with long blonde hair, is wearing a black and white patterned top with a bright green vest. She is holding a black pen and signing a document on the table. A glass of water is visible on the table to the right. The background shows a blurred interior with warm lighting. A large green diagonal overlay covers the left side of the image.

Risico's

Wij zijn Westerkwartier

Belangrijkste risico's

- “ Soorten Management Plan (SMP)
- “ Capaciteit isolatieadviseurs

Vragenronde

Dank voor uw komst en aandacht